

KSZR Szakmai nap 2018. május 17. - Cselekvő közösségek, de hogyan?

„Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” EFOP-1.3.1-15-2016-00001

Projektgazda (konzorciumvezető): *Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum*

Konzorciumi tagok: *Nemzeti Művelődési Intézet és az Országos Széchényi Könyvtár*

Átfogó cél: A társadalmi aktivitás növelése, a fejlesztésbe bevont településeken a közösségi szerepvállalás erősítése, a települések önkormányzatai, kulturális intézményei és lakosai közötti kapcsolatok erősítése, az együttműködés kultúrájának magasabb szintre emelése

Projektcélok: A kulturális intézmények egyedi eszközeivel folyamatos szakmai-módszertani támogatás biztosítása a települések és azok kulturális intézményei, és/vagy civil szervezetei számára társadalmi kohéziót erősítő, közösségfejlesztési folyamatok megvalósításához.

Projektütemezés: A megvalósítási időszak kezdő időpontja: 2016.09., a fizikai befejezésének tervezett: 2019.09.

Várható eredmények: pl. több száz mentorok által gondozott helyi közösség és módszertani fejlesztéssel elért település; valamint társadalmiasítottan működő intézmények

A közösséghez való érzelmi viszony, tudatosság-tudás, szervezethez és az arra épülő közösségi cselekvés fejleszhető - éppen ez a közösségfejlesztés feladata. A közösségfejlesztés vagy közösségszervezés felfogásunkban elsősorban szomszédságok, települések, térségek közösségi kezdeményező- és cselekvőképességének fejlesztését jelenti, amelyben kulcsszerepe van a polgároknak, közösségeiknek és azok hálózatainak, valamint a helyi szükségletek mértékében a közösségfejlesztőknek is, akiknek bátorító-ösztönző, informáló, kapcsolatszervező munkája életre segítheti vagy kiegészítheti, megerősítheti a meglévő közösségi erőforrásokat. A közösségfejlesztés társadalmi funkciója kettős: felszabadítja az emberek alkalmazkodási képességeit és segít nekik abban, hogy javítsák, tökéletesítsék, változtassák környezetüket. Ez soha nem érhető el teljesen, mivel mind az emberek, mind a környezet változik, és minden egyes változás további alkalmazkodást követel az embertől. A közösségfejlesztés felfogható prevenció munkának is, mert célja a lokális közösségek megtartó erejének növelése is.

A fejlesztési folyamatokban a helyzetfeltárásnak különös jelentősége van, hiszen a fejlesztőnek ismernie kell az alapot, amelyre építeni fog és a befolyásoló tényezőket. A fejlesztéseknek két alapvető iránya van, amely a helyzetfeltárást is meghatározza:

- A szakértő által irányított fejlesztésben alapvető jelentőségű a helyzetfeltárás, hiszen ennek elemzésére épül a fejlesztési stratégia és a fejlesztési terv.
- A közösségi alapú fejlesztésben – amilyen a Cselekvő közösségek projekt is – a helyzetfeltárást is a közösség végzi.

A közösségfejlesztő folyamatot támogató szakember a fejlesztési folyamat legelején azért végez helyzetfeltárást, hogy

- legyen egy általános tájékozottsága, helyismerete,
- a múlt, a folyamatok, a jelenségek ismeretében megértse a kialakult helyzetet – vagyis a jelent –, és lássa a jövőben rejlő lehetőségeket és korlátokat,
- felismerje azokat az adottságokat, amelyekre munkájában építeni tud majd, illetve amelyek nehezítik a munkát,
- képet kapjon a helyi közélet szereplőiről,
- lehetőség szerint legyenek olyan adatai, amelyekkel a kiindulási helyzetet mérni lehet, mert a közösségfejlesztő folyamat eredményességét bizonyító változást is ezek segítségével lehet majd mérni.

A helyzetfeltárás módszerei lehetnek:

- statisztikai adatok elemzése,
- stratégiák, tervek, szabályzatok és egyéb dokumentumok, illetve a helytörténeti irodalom feldolgozása,
- aktív megfigyelés, elemzés,
- interjú, közösségi interjú

Ezek az eredmények kvantitatív módon nehezen mérhetőek. Kimutatásuk a közösségfejlesztő feladata a közösség tagjainak segítségével. A lezáró áttekintő beszélgetések során kiemelt szerepet kell, hogy kapjon, hogy ezek a változások kimondásra kerüljenek és tudatosuljanak a résztvevőkben, további tanulásra és cselekvésre ösztönözve őket. A képessé tétel kifejezés arra utal, hogy a releváns tudások és módszertani eszközök bevitelével a csoport tagjait képessé tesszük (vagy inkább: segítjük képessé válásukat) arra, hogy hatékonyabban és eredményesebben működjenek együtt, (nagyobb) részt vállaljanak közösségi és közéleti ügyekben, tárgyaljanak a hatalom, a média vagy más intézmények képviselőivel, megszervezzék saját magukat stb., tehát kompetens csoportként működjenek. Az egyéni és a közösségi képessé tétel nem választható szét: ahhoz, hogy a közösség, mint egység eredményesebb és sikeresebb legyen, az egyéni kompetenciák fejlesztésére van szükség.

A képessé tétel szintjén történő változások mérhetőek kvantitatív és kvalitatív indikátorokkal, noha a közösségfejlesztés számára ez esetben is értékesebbek a kvalitatív mutatók. Kvantitatív mutató lehet például a közösségi eseményeken résztvevők számának növekedése, a lakossági fórumokon vagy közösségi beszélgetéseken felszólalók számának növekedése, a csoport/közösség által a helyi hatalom irányába tett kezdeményező lépések számának változása, a helyi nyilvánosság felületei számának növekedése stb. A számunkra értékesebb kvalitatív eredmények kimutatása kicsit nehezebb. Az egyik módszertan 5 szempontot javasol a képessé tétel terén történt változások mérésére: kohézió, önbizalom, befolyás, bevonódás, együttműködés.

Kohézió ebben az esetben a saját magunk és mások tiszteletét, a másokra való érzékenységet, az egyenlő esélyekre való odafigyelést, illetve a saját lokalitással való azonosulást, vagyis az összetartozás megélésére való képesség növekedést jelenti.

Amikor az **Önbizalom** dimenzióját vizsgáljuk, alapvetően az egyének önmagukba vetett hitére, az önértékelés szintjére, a változásra való nyitottságra és erőre, illetve a változtatásra való képességükbe vetett hitre gondolunk.

Befolyás alatt a változás befolyásolására való képesség percepciójának szintjét értjük, vagyis azt, hogy mennyire érzékelik az emberek saját erejüket, hatalmukat a közügyek befolyásolására. Itt nem az önmagukba vetett hitről van szó, hanem a befolyásolás aktusa megvalósult (vagy lehetséges) eseteinek érzékeléséről és értékeléséről.

Bevonódás alatt a közösség iránti bizalmat, a motiváció szintjét, a cselekvésre való hajlandóságot és képességet értjük. Ennek a jelenségnek a passzív odatartozás érzésétől a cselekvő részvételen keresztül a kezdeményező szerep felvállalásáig sokféle árnyalata lehet, fontos, hogy valamennyit értéként kezeljük.

Együttműködés: amikor a csoporton/közösségen belüli együttműködést vizsgáljuk, arra vagyunk kíváncsiak, hogy milyen a közös tevékenységek színvonala, kimutatható-e az egymással együttműködő emberek hálózata, valamint a másokkal való együttműködésre való készség, képesség és nyitottság.

A lakosság passzivitása

Jellemző nehézség

Nem a megfelelő módon érzük el a lakosságot

Nem része a helyi kultúrának a közösségi aktivitás

Társadalmi, szociális problémák

Közösségek közötti konfliktusok

Bizalom hiánya a közösségek és az intézmény között

„Rések a pajzson”

Megoldási javaslat

Személyes kapcsolatfelvétel

Hangadók meggyőzése

Eredményes kommunikációs csatornához való csatlakozás

Valamilyen közösség bizonyosan működik a településen, kezdjük velük a munkát

Az emberek élethelyzetén könnyítő, javító közösségi programokat szervezzünk

Az alvótelepülések esetén a közösségi eseményeket ütemezzük hétvégére

Tudatosan vonjunk be közbizalomnak örvendő helyi polgárokat is a tevékenységünkbe

Adjunk mi bizalmat: adjunk át felelősségi köröket a helyi közösségeknek

Minden igényre, javaslatra érdemben jelezzünk vissza

Intézményünk által biztosított részvételi lehetőségek és szolgáltatásaink elemzése, különös tekintettel arra, hogy milyen mértékben felelünk meg, avagy nem a lakossági igényeknek.

Az elérni, bevonni kívánt társadalmi csoportok meghatározása

A következő lépésünk kulcsszavai: közösségfejlesztésre épülő személyes megkeresés, közösségi kapcsolatok, kezdeményezések, emberekre összpontosító tevékenység. Intézményünknek természetesen településünk, településrészünk lakosságának teljes körét kell szolgálja. Lehetnek azonban olyan kiemelt korosztályok, élethelyzetben lévő emberek, akikre kiemelten kívánunk figyelni – pl. azért, mert különösen aktív résztvevőink, látogatóink vagy épp azért, mert eddig nem tudtuk elérni őket. Vagy azért, mert úgy érezzük, hogy intézményünk tevékenységeiből, szolgáltatásaiból profitálhatnak, de eddig ezt nem tudtuk láthatóvá, vonzóvá tenni számukra.

Szükséges tehát meghatározni, hogy kikkel kívánunk dolgozni a társadalmiasítás folyamatában. A célcsoport egyéni szintjén jelentkező feladatok:

1. Meghatározó partnerek felkutatása, számbavétele. A partnerek lehetnek már meglévők, de lehetnek újak is, akikkel még nincs kapcsolatunk, csak tudunk róluk.
2. Számottevő személyiségek, véleményformálók megkeresése. Információt szerezni arról, hogy ők személy szerint, illetve közösségük, mit gondolnak rólunk, az intézményünkről, a kapcsolódási, együttműködési lehetőségekről. Vannak-e javaslataik az együttműködésre, miben látják a konkrét együttműködés lehetőségeit.

Az igények, szükségletek kutatása

- személyes interjú, személyes cselekvési szerepvállalásra irányuló motiváció feltérképezése: interjúk, személyes beszélgetések,
- a közösség cselekvési szerepvállalásra irányuló motivációinak feltérképezése: közösségi beszélgetések, műhelymunkák stb.,
- a közösségi „maggal” való közös tervezési lehetőségek nyilvános kutatása és feldolgozása: kérdőív, annak közös feldolgozása,
- a nyilvános kutatás eredményeinek köszönhetően elinduló újabb közösségi feladatok meghatározása, újabb tagok, szervezetek bevonása.

Az érintettek bevonása Itt mindazokra gondolunk, akikért intézményünk dolgozik, azaz nem csupán azon személyekre, közösségekre, akik bejönnek falaink közé vagy akikkel egy-egy kitelepülős program keretében találkozunk. Másként írva: mindenki érintett. Ezen igen széles személyi kör bevonása megvalósulhat személyenként vagy közösségeken keresztül.

Iskolai Közösségi Szolgálat (IKSZ) szervezett keretek között végzett egyéni vagy csoportos, anyagi érdektől mentes segítő tevékenység, amely a helyi közösség érdekeit és a középiskolás diákok személyes fejlődését egyszerre szolgálja. Pedagógiai eszköz, amely élménypedagógián, tapasztalati tanulás és projektmódszertan segítségével a felkészítés – tevékenység – feldolgozás logikája szerint éri el céljait. Kiindulópontnak, bevezető lépésnek (előszobának) tekinthető a valódi önkéntessé válás útján, ami elindíthat későbbi önkéntes tevékenységeket. Céljai sok tekintetben azonosak az önkéntességével (szolidaritás, felelősségérzet, hasznosság érzete), ezt bővíti a pedagógiai cél. A közösségi szolgálat az önkéntesség egy speciális peremterülete. Abban különbözik az önkéntestől, hogy nem személyes akaratból, hanem érettségi előfeltételként teljesítik az érettségit adó nappali képzésben részt vevő diákok. Más tekintetben azonban alapelvei és céljai azonosak az önkéntességével az életkori sajátosságok figyelembevételével. A társadalmiasítás megvalósulásának terepe lehet az iskolai közösségi szolgálat.

Intézményen belüli tevékenységi ötletek

- Közönségrendezvények lebonyolításában segítség: pl. részvétel a program kialakításában, közreműködés programok előkészítésében, szervezésében, közreműködés programok lebonyolításában, közreműködés a Múzeumok Éjszakája, a Kultúrházak éjjel-nappal, az Országos Könyvtári Napok szervezésében, lebonyolításában
- Közreműködés hétfégi programok, szakkörök, nyári táborok során
- Játékos foglalkozásokban való részvétel, a játékok előkészítése és lebonyolítása
- Közönségszolgálat, információs pult, látogatók fogadása, tájékoztatása, kísérése, kommunikációs anyagok terjesztése
- Technikai eszközök kezelésében segítségnyújtás a látogatóknak
- Tárlatvezetésben, látogató csoportok vezetésében közreműködés, segítség
- Speciális igényű gyerekekkel foglalkozások lebonyolításában, moderálásában való részvétel
- Kézműves programok előkészítése, közreműködés a lebonyolításban
- Közösségi alkalmakon, foglalkozásokon fellépés
- Részvétel a kommunikációban, az iskolákkal való kapcsolattartásban, a diákprogramok kiajánlásában
- Nyugdíjas csoportok segítése, a fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítésben
- Segítő asszisztencia-jellegű feladatok speciális csoportok fogadásában, kísérésében
- Gyermek játszóházakban, gyermekfoglalkozásokon a gyermekfelügyelet egyszerűbb teendőiben segédkezés.

Intézmény környezetében végezhető tevékenységi ötletek

- Intézmény parkjában és környezetében területgondozás, tájékoztató táblák készítésében való közreműködés
- Népi építészeti műemlék épületek gondozásában való részvétel
- Állatgondozásban segítség: Pl. etetés, itatás, gondozás segítése
- Az intézményhez tartozó emlékművek, sírok gondozásában részvétel
- Az intézmény kitelepüléseiben, külső rendezvényeiben való megjelenés, szórólapozás
- Nyári napközi, korrepetálás, helytörténeti dokumentumrögzítés

Néhány szó azokról az országos hálózatokról, amelyek – a Cselekvő közösségek projekt mellett – akár szakmailag-módszertanilag támogathatják intézményünk társadalmiasításának folyamatát: **NMI, Civil Információs Centrumok; Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házak (CSEÖH); Új Nemzedék Iroda; Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat**

Az intézmények társadalmiasítása azaz, nagyon leegyszerűsítve, a közösségi részvétel erősítése – szempontjából rendkívül fontos tisztában lennünk azzal, hogy a könyvtárak milyen tevékenységekkel segíthetik elő. A kultúra fogyasztásra és a kreativitásra alkalmas adó tevékenységek az egyének és a közösségek életét egyaránt gazdagítják. Támogatják a közösségek kohézióját, készségeket fejlesztenek és csökkentik a társadalmi kirekesztettséget azáltal, hogy ösztönzik a közös tevékenységekben való részvételt. A könyvtárak jó helyzetben vannak a lakosság kultúra iránti elkötelezettségének fokozása szempontjából, mivel használói között megtaláljuk valamennyi társadalmi csoport tagjait, és általában elismert kulturális csomópontjai a közösségeknek. A könyvtárak szerepe, hogy: – ráirányítsák az emberek figyelmét a szélesebb értelemben vett kulturális eseményekre, művekre, műalkotásokra, az ilyen jellegű ismeretekre és forrásokra, – támogassák az embereket abban, hogy a legkülönbözőbb kulturális élményeket élhessék át, és ami nagyon fontos, hogy saját maguk is alkossanak. A kreatív gazdagodásnak igen sajátos formái a napjainkban körvonalazódó makerspacek, közösségi alkotóműhelyek. Ezek a műhelyek általában iskolákban vagy könyvtárakban találhatóak, és a gyerekek és felnőttek számára is nyitva állnak. Jellemzően gazdag a technológiai felszereltségük, akár 3D nyomtatóval, lézervágóval, forrasztógépekkel is rendelkezhetnek. Ugyanakkor ezek nem feltétlenül szükségesek a közösségi alkotóműhely beindításához. Ha rendelkezésre állnak kartonpapír, lego és művészeti kellékek, már hozzá is lehet kezdeni az alkotóműhely beindításához. Ezek a helyek vitathatatlanul képesek bevinni a közösséget a könyvtár életébe, a saját alkotás élményét nyújtva a használóknak. Egyéb célcsoportok, pl. munkanélküliek, időse – digitális technikák, pályázatok, feltöltések.

Egészségesebb és boldogabb élet A könyvtárak ezen a területen is számos tevékenységgel támogathatják a helyi közösséget: – speciális gyűjteményeket hozhatnak létre például a mentális egészségügyi problémákkal küzdők támogatására, – hozzájárulhatnak az egészségmegőrzési programokhoz, – közreműködhetnek a helyi önkormányzatok gyermekekkel kapcsolatos közegészségügyi feladatainak ellátásában, – hatékony szerepet vállalhatnak a különböző egészségi, fiziológiai okokból fakadó egyenlőtlenségek mérséklésében. Talán a legkevésbé vált a közgondolkodás részévé, hogy a könyvtárak a **gazdaság fejlődéséhez is hozzájárulhatnak** sajátos eszközeikkel. Ebben az esetben a közkönyvtárakról van szó, amelyek a települések lakosainak jólétét segíthetik előmozdítani különböző támogató szolgáltatásaikkal: – tanácsadást és támogatást nyújthatnak az embereknek vállalkozás indításában és munkahely létrehozásában, – támogatják az álláskeresést és a karrierépítést, – tereket biztosíthatnak a társak megtalálásához, – önkéntes munkára, ezáltal munkatapasztalat szerzésre adnak lehetőséget, – hozzáférést biztosíthatnak és segítséget nyújthatnak a különböző pénzkezelési, gazdasági tanácsadó szolgáltatások igénybevételéhez. Az **erősebb helyi közösségek** létrehozása és támogatása mint a könyvtárak hozzájárulása a fenntartói, önkormányzati prioritásokhoz, átvezet bennünket a közösségépítés területére. A könyvtárak mindenki számára helyet biztosítanak, és mindenkit befogadnak. Ez különösen fontos a hátrányos helyzetű területeken. A napjaink nyilvános könyvtáiról szóló publikációk egyaránt hangsúlyozzák a könyvtáron belüli és a könyvtárat körülvevő közösség építésének fontosságát is. A könyvtárosokról, a könyvtárosságról néhány éve megfogalmazott egyik vélemény szerint a könyvtárosok feladata a társadalom jobbá tétele azáltal, hogy elősegítik a tudás létrehozását a közösségekben. A könyvtáros szerepe kiemelten fontos ebben a folyamatban. Godin, amerikai szerző néhány éve úgy fogalmazott, hogy a könyvtáros nem egy hivatalnok, aki történetesen éppen egy könyvtárban dolgozik. **A könyvtáros „adatvadász”, kalauz, serpa és tanár.** A könyvtárosra nagyobb szükség van ma, mint valaha, és Godin a könyvtár szükségességét is vitathatatlanak tartja. A közösségépítés feltételei a közösség számára értéket jelentő szolgáltatások nyújtásán keresztül teremtődnek meg. A jövő könyvtárainak kisebb gyűjteményre és több kapcsolatra lesz szükségük. A több kapcsolat a következő módokon valósítható meg: – kapcsolat ember és információ között, a könyvtár mint tudásportál, – kapcsolat az emberek között, a könyvtár mint platform, – kapcsolat a közösséggel és a közösségen belül, a könyvtár mint a társadalom szíve, – kapcsolat az információforrások között, a könyvtár az információ összefüggésrendszerében. A könyvtáraknak arra kell törekedniük, hogy ösztönző, hasznos és értékes kapcsolatokat alakítsanak ki.

A könyvtárak egy helyi társadalmi környezetben működnek. Sikerük nagymértékben függ attól, hogy milyen kapcsolatokat képesek kiépíteni az emberekkel, a helyi közösséggel, szervezetekkel, a helyi vezetéssel. Nagyon fontos, hogy aktívan legyenek jelen a helyi társadalomban, és erősítsék azt a pozitív könyvtárképet, miszerint a könyvtárak szabadon hozzáférhető és megbízható helyek. A könyvtáraknak lehetőségük van elérni, hogy a helyi közösség iránymutatóivá váljanak. Pódiumot tudnak biztosítani a helyi közéleti és kulturális szervezeteknek, megfelelően az egyéni elvárásoknak és a helyi érdeklődésnek, szokásoknak. Ugyanakkor nemcsak a hozzáférést kell biztosítaniuk partnereik eseményeihez, hanem ösztönözniük kell a partnerek közti együttműködést is. A vállalkozókésztségre nagyobb szükségük van a könyvtáraknak most, mint korábban bármikor, ha a jövőben fontos szerepet kívánnak betölteni a közösségekben.

Jó gyakorlatok

Mezőkeresztes: a hely, ahol a közösség érték! Községek Hete a Tahy Olga Városi Könyvtárban

Aváros Borsod-Abaúj-Zemplén megyeében található, ~4000 főt számláló települése. Több partnerintézmény bevonásával sikerült megvalósítani egy olyan hetet, ahol óvodásoktól nyugdíjasokig bármely korosztály jól érezhette magát nálunk. Koncepciónk célja az volt, hogy ne csak a korcsoportok közötti harmóniát teremtsük meg, hanem az eltérő generációk között is sikerüljön összhangot kialakítani, ők is megtalálják a közös hangot egymással, és kiegyensúlyozott módon tudjanak részt venni az általunk kínált rendezvénysorozaton. Ennek fényében nyílt nagyszerű alkalmunk arra, hogy kapcsolatot teremtsünk a Nyugdíjas Klub tagjai, a Általános Iskola diákjai, illetve a Gyermekotthon dolgozói és lakói között is. De a programok szervezésében és lebonyolításában részt vettek a Tájház és a mezőkeresztesi IKSZT munkatársai is.

Gyertek hozzánk vendégségbe! A könyvtárak fennmaradásának legfontosabb alapfeltétele az állandó megújulás, újragondolás, újítás, mind rendeltetésüket, mind szemléletüket, mind pedig szolgáltatásaikat tekintve. A kulturális intézményekben dolgozók tudják, hogy a lakosok, közösségek bevonása és hosszú távú megtartása az egyik legnehezebb kihívás a mai világban, így a jó gyakorlatok bemutatása és cseréje, a közösségfejlesztési módszertanok megismertetése, a szakmai együttműködések elengedhetetlenek az intézmények között. Ennek fényében hagyományteremtő céllal szerveztük meg az I. Környékbeli Könyvtárosok találkozóját Mező- keresztesen, hiszen a jó gyakorlatok alappilléreinek az elemzése, átadása és folyamatos szem előtt tartása határozza meg a könyvtárak jövőbeni szerepét, funkcióját és helyzetét. Úgy gondoltuk, nemcsak a megyei vagy országos szakmai rendezvények tükrében kell ezekről a tevékenységekről, szakmai-módszertani feltárásokról, fejlesztésekről beszélni, hanem kisebb közösségekbe szerveződve is szükséges bemutatni saját jó gyakorlatainkat, megismerni egymást, egymás munkásságát, személyesebbé formálni a munkakapcsolatokat, ezáltal is gyarapítva saját és környezetünk művelődési, fejlődési lehetőségeinek tárházát. Ez az alkalom nemcsak sikeres közösségfejlesztő tevékenységnek, de rendkívül termékenynek is bizonyult. A programot a környékbeli könyvtárak, művelődési intézmények dolgozóinak körében hirdettük meg, amely kitűnő alkalom volt arra, hogy a szomszédos térségekben működő kulturális intézmények munkatársai jobban megismerjék egymást, egymás szervezetét, tevékenységét és megosszák egymással ötleteiket.

Közösségek Hete Miskolcon - Kaffka Margit Könyvtár

A környező iskolák tanulóinak bevonásával olyan akcióprogramot dolgoztunk ki, amely játékos formában ösztönözte a jelentkezőket a számítógépes hulladékok begyűjtésére. A könyvtár előtt felállított „fekete macska” makettjébe elhelyezve – illetve a könyvtár nyitvatartási ideje alatt a könyvtárosoknak –, közel másfél hónapig lehetett leadni a háztartásokban már hasznavethetetlen számítógépes egereket. A legeredményesebb tanulókat a szervezők a szponzorok segítségével – mind iskolai osztályok, mind egyéni gyűjtők vonatkozásában – a közeli bobbpályára szóló belépőjeggyel honorálták.

Létrehoztuk az univerzális érdeklődési körű olvasók megnyerése és aktivizálása céljából a Nosztalgia Kft. elnevezésű programot, ahol a K mint képek, az F mint filmek, a T mint történetek rövidítését takarta. A cél az volt, hogy a könyvtár hatósugarán belül olyan értékek kerüljenek fel- és bemutatásra, amely alapja lehet egy közösségi, a múlt megismerése szempontjából releváns dokumentumgyűjtésnek, ebből eredően a lokális identitást erősítő fotókiállításnak, csoportos filmbemutatóknak, esetleg alkalmi kiadványokban történő megjelenítésnek. A Könyvtár munkatársai arra törekedtek, hogy a könyvtár olvasóközönségét aktivizálják, illetve olyan működő közösségekkel alakítsanak ki együttműködést, amelyek szívesen veszik éves munkatervük összeállításánál, ha könyvtári környezetben valósul meg egy-egy programjuk. Ennek alapján a könyvkészítés történetével és előállításának fortélyaisal ismerkedhettek meg a város különböző intézményeiben működő nyugdíjas közösségek tagjai. Közülük a beiratkozást követően 20–30%-ban gyakori könyvtárhasználók, vagy könyvtárunk eseményeit látogató közönség rendszeres tagjai lettek. A féléves előkészítő munka adta meg az alapot arra, hogy a Kaffka Margit Könyvtár Baráti Köre elnevezésű zárt Facebook csoport tagjaival interaktív kommunikálásba kezdjünk. Nemcsak online-alapú meghívókat, a közösségi média segítségével megjeleníthető eseményeket publikáltunk, hanem a megtartott eseményekről készített pársoros beszámolókat, fényképfelvételeket, mozgóképes tudósításokat is. Ezeknek az üzeneteknek az volt a céljuk, hogy a Könyvtárat, mint a kulturális szolgáltatási piac egyik szegmensét, brandként is értelmezni lehessen – vagyis egy olyan imázsépítő kampányba kezdünk, melynek az volt a célja, hogy a könyvtárhasználók az általunk kínált szolgáltatást részesítsék előnyben. A kampány hatása, törekvésünk helyessége visszaigazolódott a rendezvényeink látogatottságában. A közösségi média tudatos alkalmazásával a könyvtári események a befogadóképesség szabott határt. A virtuális baráti kör tagjainak száma a legfrissebb adatok szerint 1615 fő. Könyvtári shop? – Leiner Laura dedikálás tapasztalatai ☺

Lajos András színművész verses-zenés előadói estje az IN VINO VERITAS – költők az igazság nyomában – szomjoltó versek és bordalok dallamaira szórakozott a közönség. 2018. márciusában a miskolci Grund Pincészinházban. Az előadás az IN VINO VERITAS - költők az igazság nyomában - szomjoltó versek és bordalok címet viseli. Előtte termékbemutatók és borkóstoló, belépődíjas. Utána zenével fűszerezett kötetlen beszélgetés.

Egy másik program kapcsán a dolgozók és önkéntesek mellett pl. a Magyar Rákellenes Liga miskolci csoportjának tagjai is megjelentek, akiktől sok segítséget kaptunk az egészségügyi szűrések során. Civil aktivistaként is segítettek egykori nyugdíjas kollegáink, könyvbarátok és klubtagok. Ezt az alkalmat emlékezetessé kívántuk tenni azzal is, hogy ezen a rendezvényen adományoztuk oda először az Év Olvasója-díjunkt gyermek és felnőtt kategóriában, és itt adtuk át az elismeréseket A Kaffka könyvtár Fekete Macskája, azaz Hozd el neki az egered! akció helyezettjeinek is. A Kaffka Margit Könyvtár közel félévszázados működése során ez volt az első egész napos közösségi program, amely alkalommal közel 500 személyt készítettünk aktivitásra, akik közvetlen interaktív kapcsolatba kerültek a könyvtárban dolgozó kollégákkal. Társasjáték klub, könyvtári majális, stb.

Ceglédi Anime Fan Klub Ifjúsági könyvtárunk egyik „lakója” nagy rajongója az anime műfajnak, stílusnak. Az ő közreműködésének a segítségével alakult meg 2017 márciusában a Ceglédi Anime Fan Klub. Az elején még főként arra építettünk, hogy különféle játékok segítségével közösséget kovácsoljunk, és jobban megismerjük egymást. Az Anime csoporttal saját történetet kezdtünk írni, de olyan sokan lettünk, hogy feladtuk ezt az ötletünket. Megismerkedtünk a japán kultúrával, a japánok ételleivel, szokásaival. Rendeztünk kiállítást az általunk készített maszkokból, cosplay-ekből. Terveztük, de sajnos eddig még nem valósult meg, hogy meglátogatunk más anime csoportokat. Jelenleg 32 aktív tagja van a klubnak a 13 évestől a 25 évesig. Ezzel a kezdeményezéssel olyan embereket tudunk megszólítani, akik korábban nem jártak a könyvtárba, és nem is gondolták, hogy milyen gazdag manga könyvkiállítás található ott. A kialakult jó közösség mellett új beiratkozott olvasókat is nyertünk a klub megalakulásával és működésével.

Hosszú Péntek Több éve havi rendszerességgel rendezzük meg a Hosszú Péntek klubfoglalkozásunkat. Ilyenkor 17 óra helyett általában 21 óráig tartunk nyitva pénteken. Az éppen aktuális szokások, ünnepek mellett – **Anti Valentín-nap**, farsang, Halloween, karácsony – keresünk olyan témákat, amelyek foglalkoztatják a fiatalokat. A foglalkozások az olvasási szokások kialakítását is erősítik, hiszen számos olyan résztvevője van az összejöveteleknek, akik korábban nem olvastak.

Bázis Hatóság A csoport célja a graffitik behatóbb megismerése, valamint figyelemfelkeltő akciók szervezése. 2017 első felében egy moha-graffiti készítése valósult meg a gyermekkönyvtár udvarán. Főként olyan fiatalokból álló csoportról beszélünk, akik maguk is elköteleződtek a különféle művészeti ágak megismerése iránt. Megmozdulásunk eredményesnek bizonyult, a helyi sajtó is felfigyelt ránk. A mohából készült alkotás értéke, hogy mindenki belevihette saját elképzelését, és valódi közösségi munka volt. Így született meg egy óriás bagoly képe és egy ifi-felirat a gyermekkönyvtár udvarán lévő szomszédos épület hátsó falán. Vidám hangulatú, nagyon jó csapatépítő program volt.

Hasznos linkek:

<http://kozossegi.ofi.hu/Contents/ShowContentByTitle?title=M%C3%B3dszertani%20anyagok>

<http://kozossegi.ofi.hu/Contents/ShowContentById/101>

<http://kozossegi.ofi.hu/Contents/ShowContentById/98>

https://www.web.bvmedia.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=8259%3Ak%20oezoessegek-hete-a-tahy-olga-varosi-koenyvtarban&catid=819%3Amezkeresztes&Itemid=93

<https://kozossegekhete.hu/>

<https://cselekvokozossegek.hu/tudastar/>

<https://cselekvokozossegek.hu/hirek-esemenyek/mintaprojektek/>

<http://www.ujnemzedek.hu/> Szilasi Gábor - ifjúságszakmai koordinátor szilasi.gabor@unp.hu 30/5976109

Közösségi Tér - Kontaktpont Iroda 8900 Zalaegerszeg, Ady Endre utca 25. zalaegerszeg@unp.hu

<http://zalacivil.hu/?subsite=eh> Zala Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház

<https://kozossegimuvelodes.hu/> Nemzeti Művelődési Intézet

<http://civil.info.hu/civil-informacios-centrumok> Civil Információs Centrumok

<http://videkihalozat.eu/> Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat